

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa B. M.
przeciwko Państwowemu Funduszowi Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z
siedzibą w W.
o dodatkowe wynagrodzenie roczne,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 19 stycznia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 12 maja 2015 r., sygn. akt XXI Pa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 900
(dziewięćset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego
w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy w W. wyrokiem z dnia 12 maja 2015 r. oddalił apelację wniesioną przez powódkę B. M. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 21 października 2014 r., zasądzającego od pozwanego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w W. na rzecz powódki kwotę 40.233,13 zł brutto tytułem dodatku wyrównawczego z ustawowymi odsetkami i oddalającego powództwo w zakresie dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

Powódka B. M. wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 12 maja 2015 r., zaskarżając ten wyrok w całości i

zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest art. 2 ust. 1 i 2, art. 3 pkt 4, art. 4 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej, art. 51 § 1 k.p. w związku z art. 57 § 4 k.p. i art. 57 § 2 k.p. w związku z art. 80 k.p., a także załącznika nr 6 pt. „Zasady wypłacania dodatkowego wynagrodzenia rocznego” do Regulaminu wynagradzania pracowników PFRON, wprowadzonego Zarządzeniem nr 36/2006 Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z dnia 31 maja 2006 r.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, które zawarła w pytaniu: czy okres pozostawania pracownika bez pracy, wliczony do okresu zatrudnienia na podstawie art. 51 § 1 zdanie pierwsze k.p., należy traktować jako okres przepracowany w rozumieniu: art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz pkt 1 Załącznika nr 6 do Regulaminu wynagradzania pracowników PFRON, wprowadzonego Zarządzeniem nr 36/2006 Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z dn. 31 maja 2006 r.?

Ponadto, zdaniem skarżącej, w sprawie istnieje także potrzeba wykładni: art. 2 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej, pkt 1 Załącznika nr 6 do wyżej powołanego Regulaminu wynagradzania pracowników PFRON, jako budzących poważne wątpliwości, na co wskazuje argumentacja prawna prezentowana, zarówno przez Sąd Okręgowy, jak i przez Sąd Rejonowy, która przy interpretacji tych przepisów nie uwzględnia art. 51 § 1 zdanie pierwsze k.p. w związku z art. 57 § 4 k.p., jako przepisów powszechnie obowiązujących;

W ocenie skarżącej, art. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej budzi poważną wątpliwość dlatego, że czytając ten przepis nie wynika z niego wprost, by czas pozostawania bez pracy przez pracownika, który został przywrócony do pracy, podjął zatrudnienie i zostało mu wypłacone wynagrodzenie (co ma miejsce w stanie faktycznym niniejszej sprawy) był traktowany jako czas realnego wykonywania

pracy; tymczasem interpretacja tego przepisu dokonana z uwzględnieniem powszechnie obowiązującej normy, zawartej w art. 51 § 1 zdanie pierwsze k.p. w związku z art. 57 § 4 k.p. nie tylko pozwala, gdyż wręcz nakazuje zaliczenie pracownikowi, spełniającemu powyższe przesłanki, czasu pozostawania bez pracy do wszystkich uprawnień pracowniczych, a więc także do dodatkowego wynagrodzenia rocznego i potwierdza to regulacja zawarta w art. 4 ust. 1 tej ustawy, która w sposób nie budzący wątpliwości przyjmuje, że do podstawy obliczenia wysokości dodatkowego wynagrodzenia rocznego należy przyjąć wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy przysługujące pracownikowi, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada też przypomnieć, że w przypadku powoływania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, w uzasadnieniu wniosku (sporządzonym odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem jednolicie wyrażanym w judykaturze, skarżący ma w tym zakresie obowiązek wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. pośród wielu postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Oznacza to w praktyce, iż zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNAPiUS 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02 LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga, z kolei, od skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Ponadto konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07). W przypadku powoływania się na rozbieżności w orzecznictwie konieczne jest także, choćby przykładowe, wskazanie orzeczeń, w których ten sam przepis prawa byłby odmiennie wykładany. Należy również podkreślić, iż nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany wniosek skarżącej o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów przede wszystkim dlatego, że wykładnia powołanych w tym wniosku przepisów była wielokrotnie przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego i ma obecnie utrwalony charakter.

W uchwale z dnia 7 lipca 2011 r., III PZP 3/11 (OSNP 2012 nr 1-2, poz. 3), a następnie w wyroku z dnia 18 października 2011 r., I PK 263/10 (LEX nr 1001281), Sąd Najwyższy, interpretując art. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników sfery budżetowej, wyjaśnił bowiem, że okresy przepracowane należy rozumieć jako okresy faktycznie (efektywnie) przepracowane u danego pracodawcy. Sąd Najwyższy przyjął ponadto, że z redakcji art. 2 ustawy wynika, iż wyliczenie wymienionych w jej art. 2 ust. 3

przypadków, w których przepracowanie co najmniej 6 miesięcy nie jest wymagane, ma charakter wyczerpujący.

Ponadto, w wyroku z dnia 3 lutego 2015 r. I PK 27/15 (Monitor Prawa Pracy 2016 nr 7, s. 370), Sąd Najwyższy stwierdził, że w świetle ustalonych poglądów judykatury jest jasne, iż okresy pozostawania bez pracy, wliczane do okresu zatrudnienia zgodnie z art. 51 § 1 zdanie pierwsze k.p. i art. 51 § 2 k.p., nie są okresami zatrudnienia ani okresami uznawanymi za okresy zatrudnienia, lecz jedynie podlegają zaliczeniu do stażu pracy (okresu zatrudnienia). Stąd też w tych okresach pracownik nie nabywa praw pracowniczych zależnych od istnienia stosunku pracy, jak np. prawo do urlopu wypoczynkowego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28 września 1990 r., III PZP 15/90, OSNCP 1991 nr 4, poz. 45 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 marca 2006 r., I PK 144/05, OSNP 2007 nr 5-6, poz. 68; z dnia 24 lipca 2006 r., I BP 1/06, OSNP 2007 nr 15-16, poz. 216; z dnia 12 kwietnia 2007 r., III PK 261/06, LEX nr 509048; z dnia 17 września 2008 r., I PK 1/08, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 37; z dnia 10 marca 2010 r., II PK 265/09, LEX nr 602244 i z dnia 16 czerwca 2011 r., I PK 272/10, LEX nr 1001283). Wskazany w art. 51 § 1 k.p. okres „pozostawania bez pracy, za który przyznano wynagrodzenie”, nie jest rzeczywistym okresem pracy, lecz oznaczeniem ilości czasu, którą należy wliczyć pracownikowi do jego okresu zatrudnienia.

Nawet pobieżna lektura pisemnych motywów zaskarżonego wyroku wyraźnie wskazuje natomiast, że Sąd drugiej instancji w pełni respektował przedstawione poglądy, a nawet uczynił z nich podstawę do dokonania własnej oceny prawnej poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych. Z kolei, skarżąca nie przeciwstawiła tym poglądom argumentacji, która by je podważała i uzasadniała ponowną ich analizę w postępowaniu kasacyjnym. W szczególności argumentem przemawiającym za przyjęciem tezy o zaliczalności okresów pozostawania bez pracy, za które zostało wypłacone wynagrodzenie, do okresów pracy uwzględnianych przy ustalaniu uprawnień do dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracowników sfery budżetowej nie może być odwołanie się do regulacji art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r., gdyż dotyczy on jedynie zasad obliczania owego wynagrodzenia, a nie uprawnień do niego, które zostały w sposób wyczerpujący uregulowane w art. 2 powołanej ustawy.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżąca nie wykazała potrzeby rozpoznania jej skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. i § 11 ust. 1 w związku z § 12 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.